

liantis

INTEGRAAL vzw

Met de steun van:

Sociale Zekerheid

Sécurité sociale

“De veerkrachtige zelfstandige”

Project 20

Enquête bij 1721
zelfstandigen

een initiatief van

Met de steun van:

Sociale Zekerheid
Sécurité sociale

Liantis: Het Grote Zelfstandigenonderzoek

Maart - April 2019

Peter Klok
Lore Verhoogen

iVOX

Doel van het onderzoek

- Onderzoek in het teken van de kaap van 200.000 zelfstandigen die aangesloten zijn bij Liantis
- Onderzoek naar mentaal welzijn bij zelfstandigen

Doelgroep

- 1721 zelfstandigen in hoofdberoep, aangesloten bij Liantis

Methode

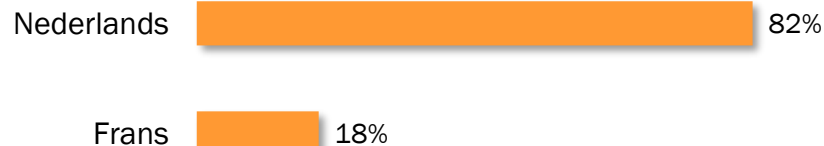
- Online survey bij de database van Liantis klanten
- Veldwerk: van 13 maart 2019 tot en met 12 april 2019
- N: 1721 Belgische zelfstandigen in hoofdberoep

Significante verschillen

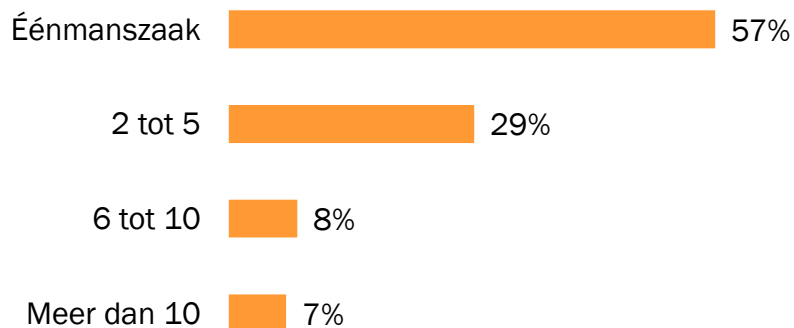
- Significante verschillen (95% betrouwbaarheidsinterval) worden steeds aangeduid met ☐ of ☒

Profiel

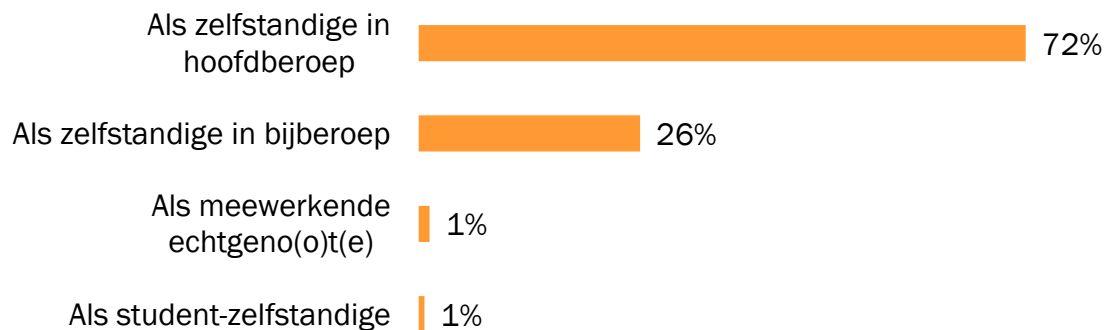
Taalkeuze

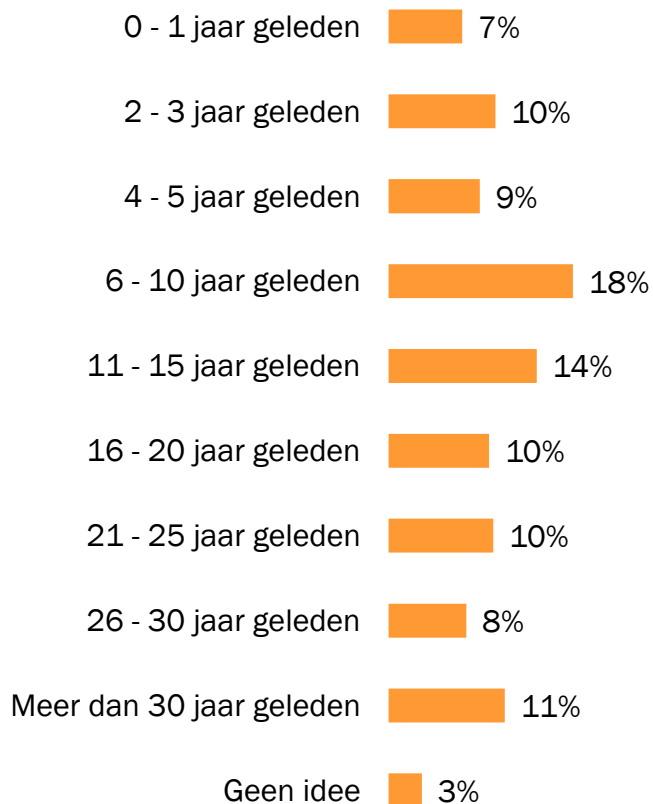
Aantal werknemers

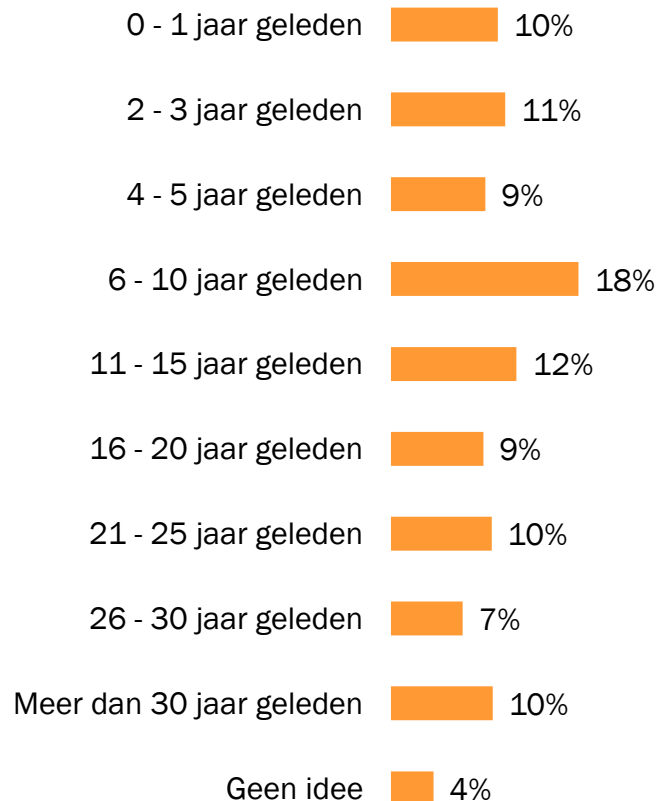
1ste zelfstandige activiteit

In welk jaar ben je je eerst zelfstandige activiteit gestart?

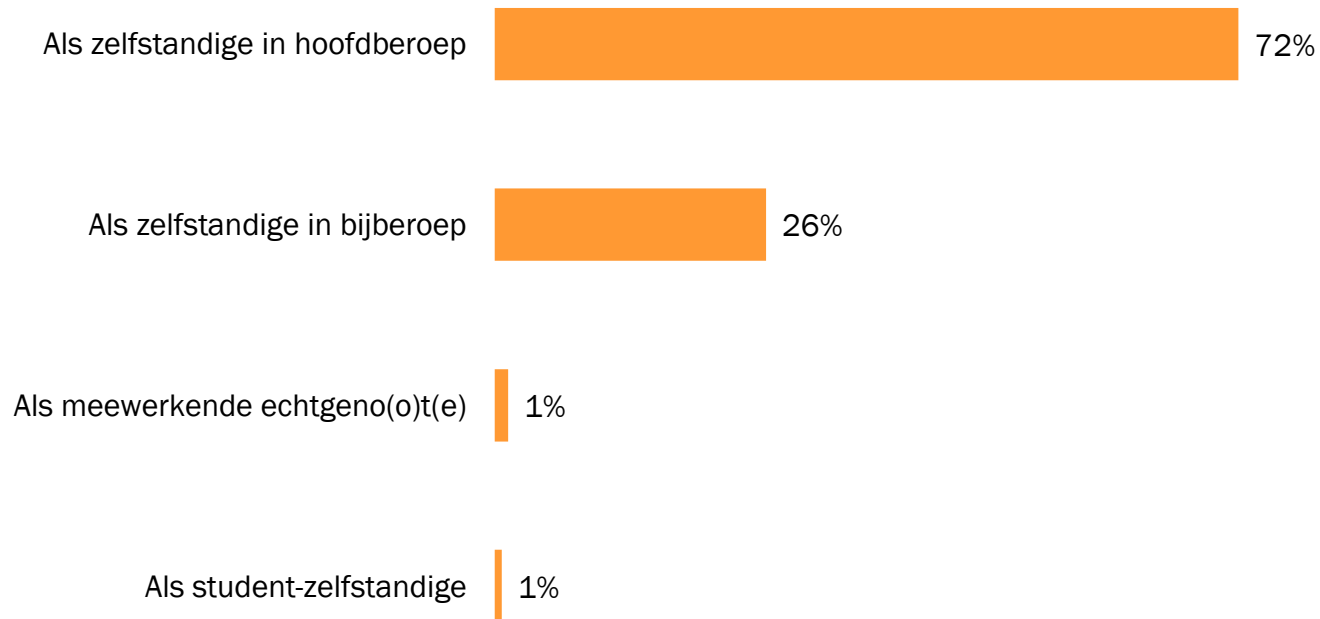

*In welk jaar ben je gestart als **zelfstandige in hoofdberoep**?*

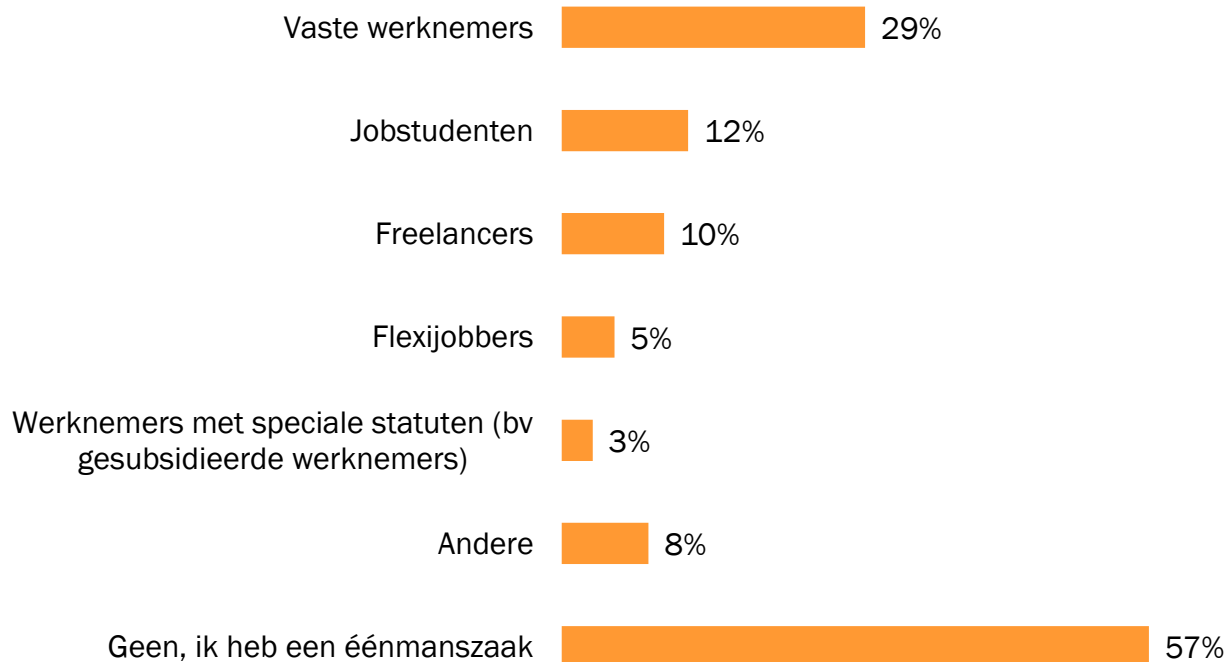
7 op de 10 zelfstandigen in hoofdberoep zijn meteen begonnen onder dat statuut.
1 op de 4 zelfstandigen in hoofdberoep is begonnen als zelfstandige in bijberoep.

Onder welk statuut heb je je eerste zelfstandige activiteit uitgevoerd?

Bijna 6 op de 10 zelfstandigen in hoofdberoep heeft een éénmanszaak.

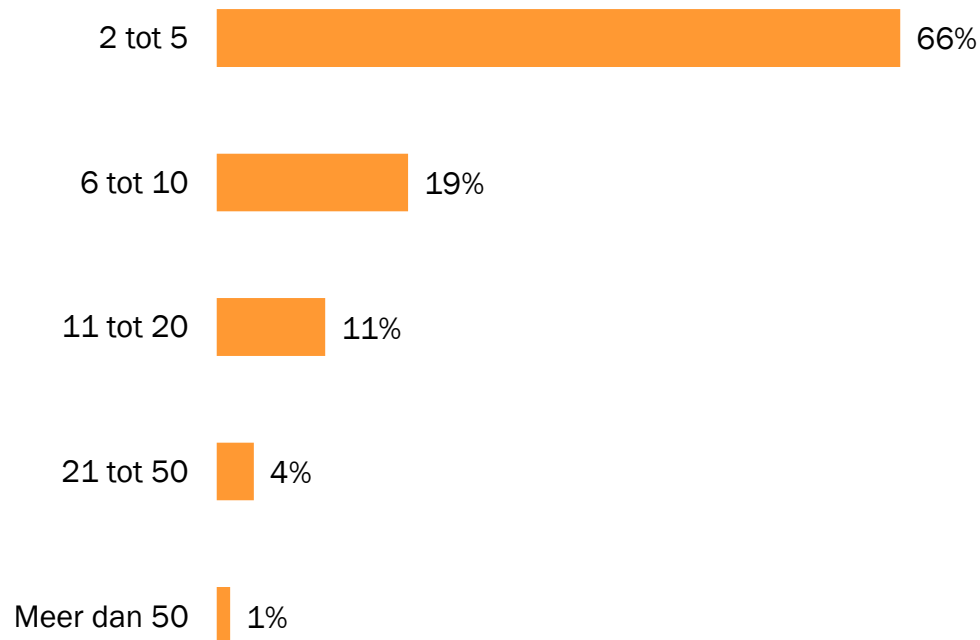
Welk type werknemers heb je vorig jaar in dienst gehad?

2 op de 3 zelfstandigen met werknemers hebben 2 tot 5 werknemers in dienst.

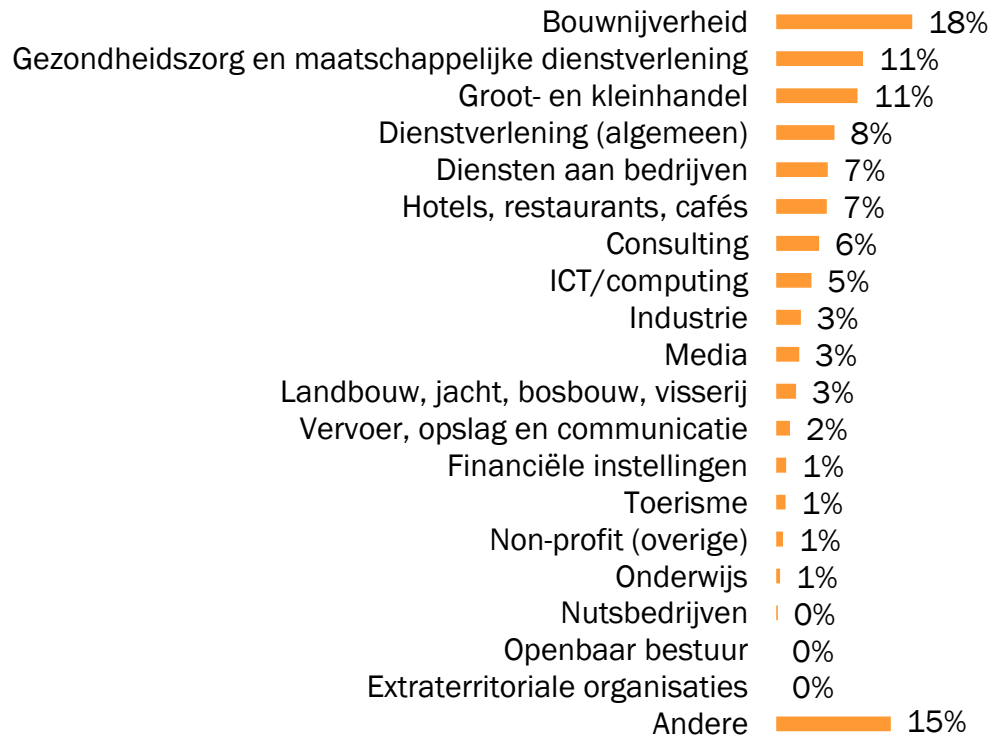
Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?

Houd hier rekening met alle type werknemers, dus ook freelancers, jobstudenten...

Bijna 1 op de 5 zelfstandigen is actief in de bouwsector.

In welke sector ben je hoofdzakelijk actief?

Filter: None

N= 1721

 Significant hoger
(betrouwbaarheid 95%)

Sociale Bescherming

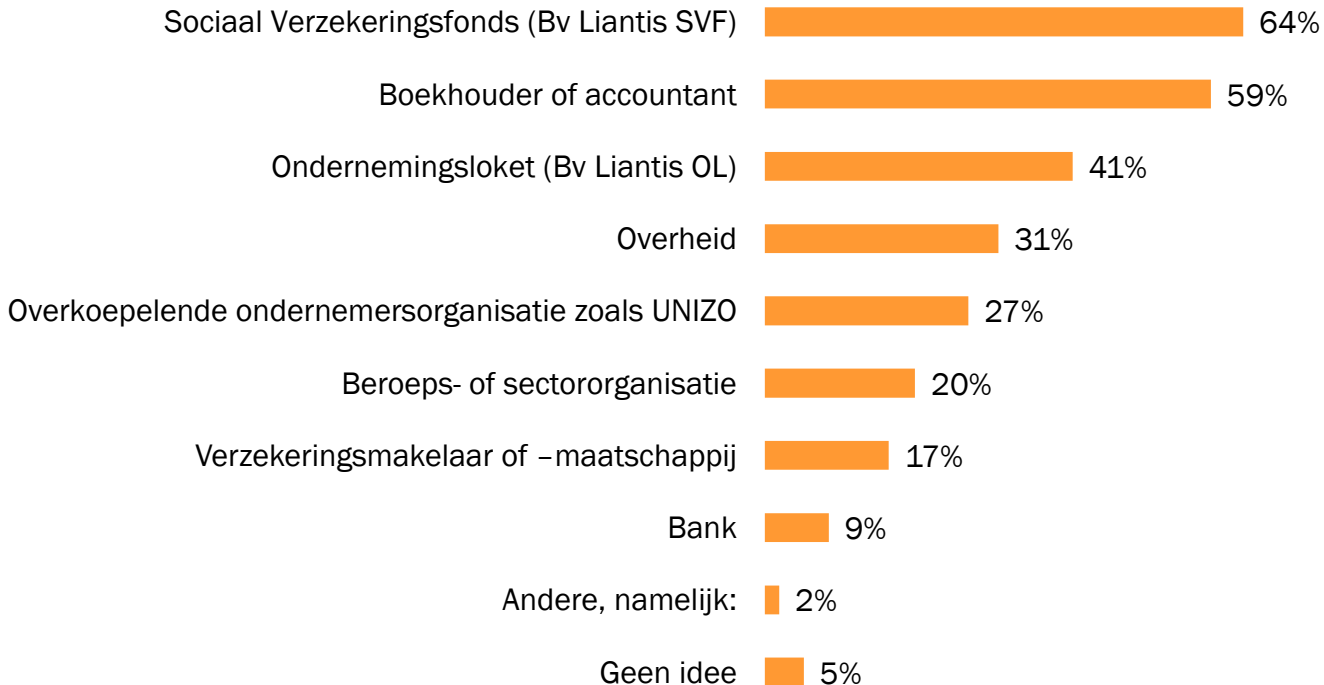
Maatregelen in het kader van sociaal statuut zijn slecht gekend: 6 op de 10 kennen geen maatregelen naast ziekteverzekering en pensioen.

Naast de algemene elementen zoals ziekteverzekering en pensioen, welke specifieke maatregelen in het kader van dat sociaal statuut ken je?

De zelfstandigen verwachten voornamelijk geïnformeerd te worden over hun sociale rechten door hun sociaal verzekeringsfonds.

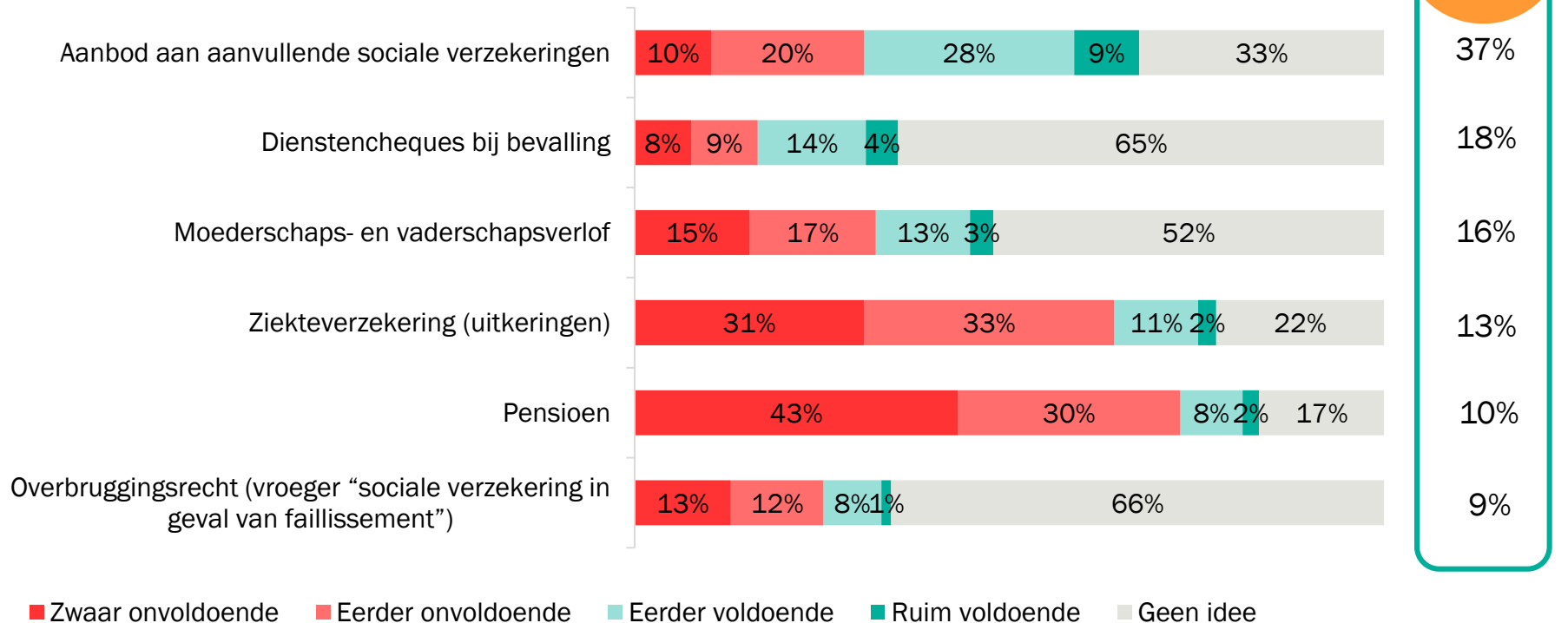
Door wie verwacht je geïnformeerd te worden over jouw sociale rechten als zelfstandige?

Zelfstandigen vinden de sociale bescherming onvoldoende.

Zelfs 7 op de 10 vinden sociale bescherming op vlak van pensioen onvoldoende.

Wat vind je van de sociale bescherming voor zelfstandigen op vlak van...

Filter: None

N= 1721

 Significant hoger
(betrouwbaarheid 95%)

Waarom ondernemen?

Voornaamste redenen om zelfstandige te worden, zijn eigen baas zijn en kunnen doen wat ze echt graag doen.

Wat waren de belangrijkste redenen om zelfstandige te worden toen je startte? Aanwezigheid in top 3

Reacties om zelfstandige te worden waren vooral positief. Bij Nederlandstaligen vaker positieve reacties dan bij Franstaligen. Opvallend: zij die meer tevreden zijn over hun zelfstandige activiteit, kregen aan de start ook vaker positieve reacties.

Hoe waren de reacties in je omgeving toen je het nieuws rond je start als zelfstandige meldde?

■ Volkomen positief ■ Eerder positief ■ Eerder neutraal ■ Eerder negatief ■ Volkomen negatief

	Taal		Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?			
	Nederlands	Frans	0-4	5-6	7-8	9-10
Positief	63.1% B	47,7%	36,4%	44,8%	62.9% A B	77.2% A B C
Neutraal	25,3%	33.6% A	37.1% D	36.3% C D	26.6% D	14,5%
Negatief	11,6%	18.8% A	26.4% C D	19.0% C D	10,5%	8,4%

Grootste positieve punt aan zelfstandige zijn, is de eigen baas zijn!

Wat vind je nu de grootste positieve punten aan werken als zelfstandige? Aanwezigheid in top 3

Zelfstandigen zijn het minst tevreden over het onzekere (financieel) bestaan en de zware administratieve lasten.

Over welke aspecten van je werk als zelfstandige ben je het minst tevreden?

Zelfstandigen met een éénmanszaak zijn vaker ontevreden over het onzeker (financieel) bestaan.

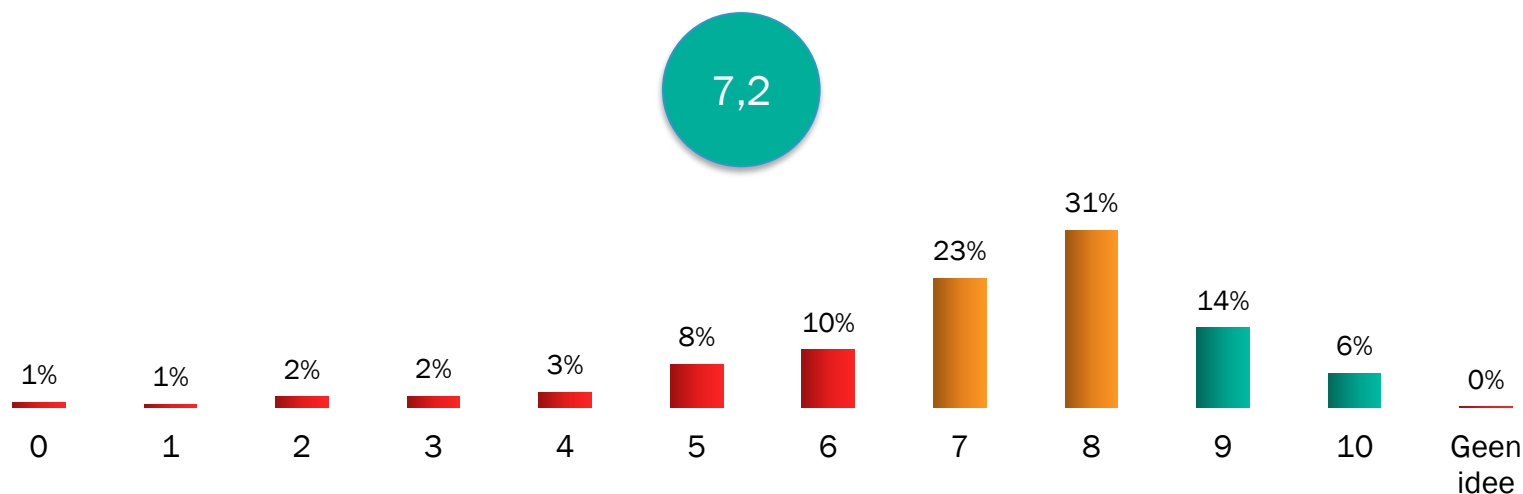
Over welke aspecten van je werk als zelfstandige ben je het minst tevreden?

	Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?			
	Éénmanszaak	2 tot 5	6 tot 10	Meer dan 10
Onzeker (financieel) bestaan	62.7% B C D	45.1% D	34,1%	27,0%
De zware administratieve lasten	45,2%	52,2%	54,3%	53,0%
Weinig vrije tijd	29,0%	37.4% A	42.8% D A	26,1%
De psychische belasting	24,5%	25,4%	35.5% A	40.0% A B
De voortdurende druk van klanten	16,7%	25.8% A	28.3% A	27.8% A
Combinatie werk en gezin	16,5%	21,1%	26.1% A	27.0% A
Laattijdige betalingen door klanten	17,8%	21,1%	23,9%	17,4%
De voortdurende druk van de concurrentie	15,2%	17,9%	15,2%	20,0%
De fysieke belasting	15,8%	12,6%	15,9%	11,3%
Dat ik niet weet wat er met mijn zaak zal gebeuren wanneer ik er mee ophoud	6,3%	10.6% A C	1,4%	14.8% A C
Andere	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Geen mening	2,6%	2,4%	0,7%	2,6%

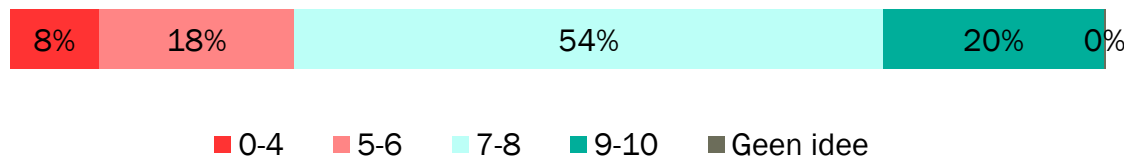
Welzijn

Algemene tevredenheid van zelfstandigen ligt vrij hoog. Nederlandstaligen zeggen meer tevreden te zijn dan Franstaligen.

Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?

	Taal	
	Nederlands	Frans
Gemiddelde	7.2 B	6,9

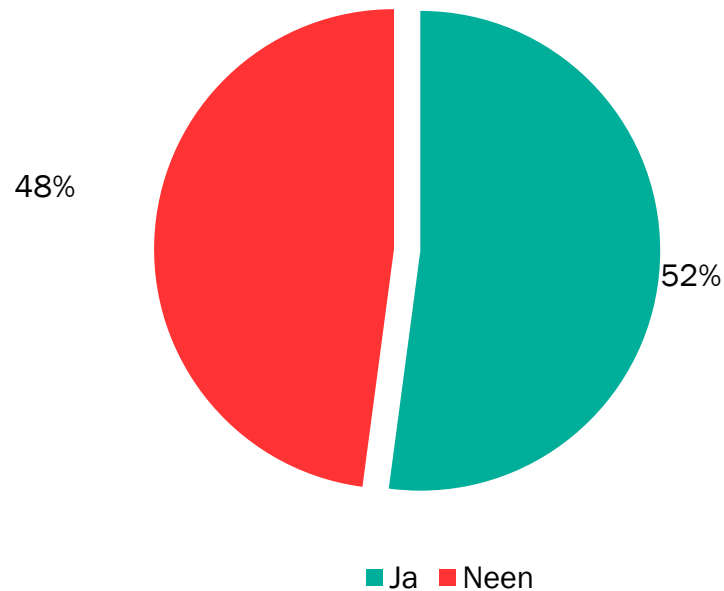

Filter: None
N= 1721

 Significant hoger
(betrouwbaarheid 95%)

Meer dan de helft van de zelfstandigen zegt al gedacht te hebben om te stoppen met hun activiteiten.

Heb je er ooit al aan gedacht om te stoppen met je activiteit?

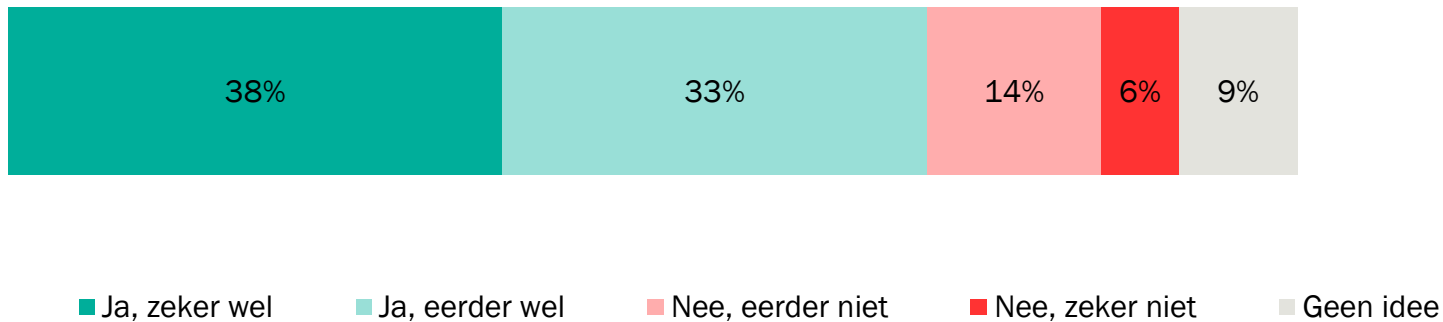
Hoe minder werknemers, hoe vaker de zelfstandigen zeggen al gedacht te hebben aan stoppen met de activiteiten.

Heb je er ooit al aan gedacht om te stoppen met je activiteit?

	Taal		Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?				Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?			
	Nederlands	Frans	0-4	5-6	7-8	9-10	éénmanszaak	2 tot 5	6 tot 10	Meer dan 10
Ja	51,4%	55,3%	92.9% B C D	78.8% C D	47.5% D	24,0%	92.9% B C D	78.8% C D	47.5% D	24,0%
Nee	48,6%	44,7%	7,1%	21.2% A	52.5% A B	76.0% A B C	7,1%	21.2% A	52.5% A B	76.0% A B C

Meer dan 7 op de 10 zelfstandigen zouden er opnieuw voor kiezen om zelfstandige te worden.

Met alles wat je nu weet, en als je opnieuw zou kunnen beginnen, zou je er dan opnieuw voor kiezen om zelfstandige te worden?

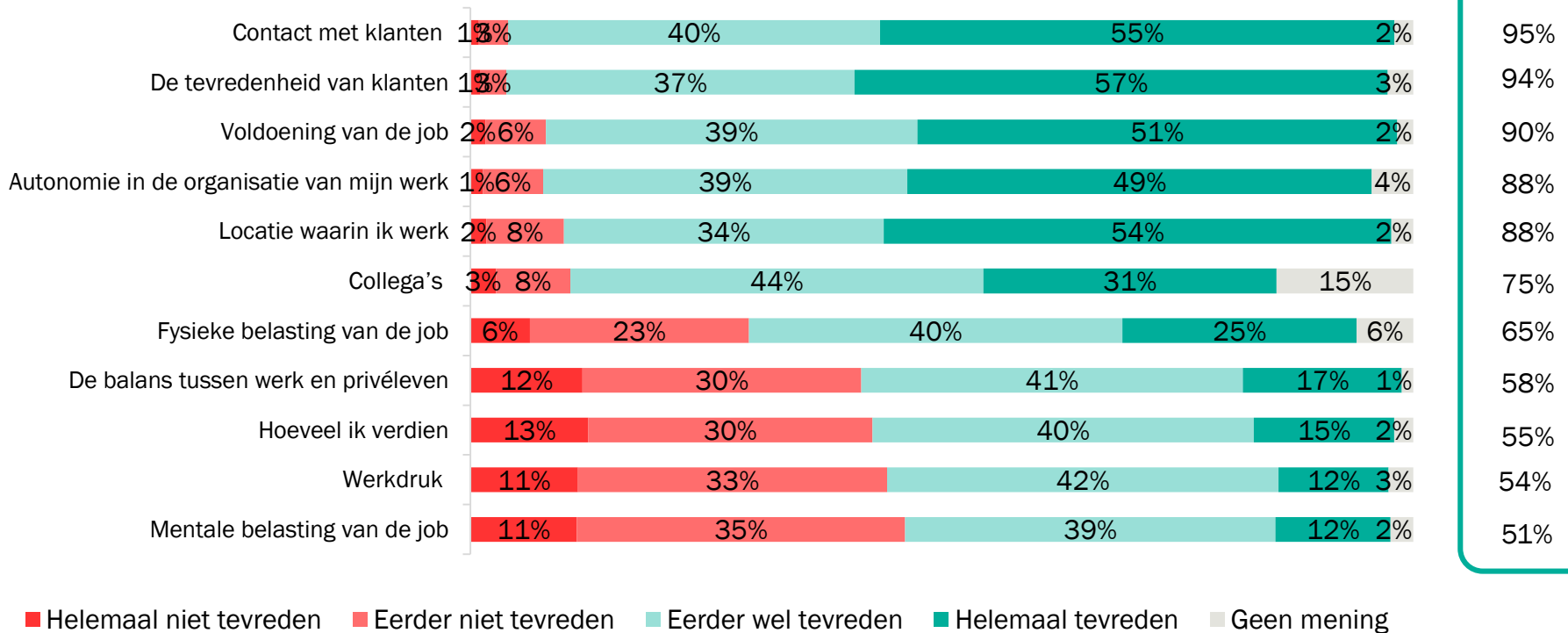
Nederlandstaligen zouden vaker opnieuw als zelfstandige beginnen.

Met alles wat je nu weet, en als je opnieuw zou kunnen beginnen, zou je er dan opnieuw voor kiezen om zelfstandige te worden?

	Taal		Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?				Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?			
	Nederlands	Frans	0-4	5-6	7-8	9-10	éénmanszaak	2 tot 5	6 tot 10	Meer dan 10
Ja	72.7% B	64,1%	18,6%	44.8% A	80.4% A B	91.3% A B C	71,6%	71,1%	70,3%	68,7%
Nee	18,9%	22,7%	62.1% B C D	40.8% C D	11.8% D	4,6%	19,0%	20,9%	21,0%	17,4%
Geen idee	8,4%	13.2% A	19.3% C D	14.4% C D	7,8%	4,0%	9,4%	7,9%	8,7%	13,9%

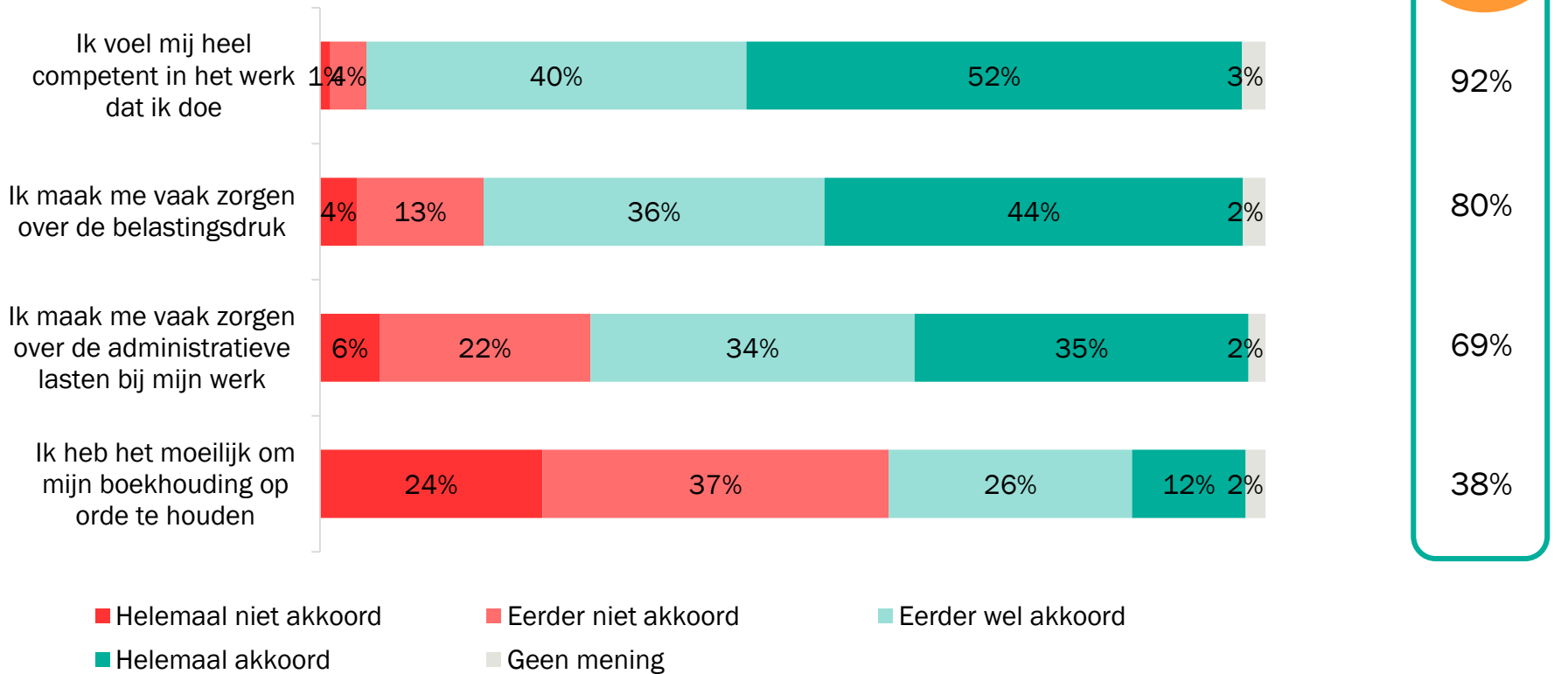
Tevredenheid over contact met en tevredenheid van de klanten ligt het hoogst. Tevredenheid over mentale belasting en de werkdruk het laagst.

In welke mate ben je tevreden met onderstaande aspecten van je werk?

9 op de 10 zelfstandigen voelen zich competent in het werk dat ze doen.
Zelfstandigen maken zich wel zorgen over de belastingsdruk en de administratieve lasten.

In welke mate gaat u akkoord met onderstaande uitspraken?

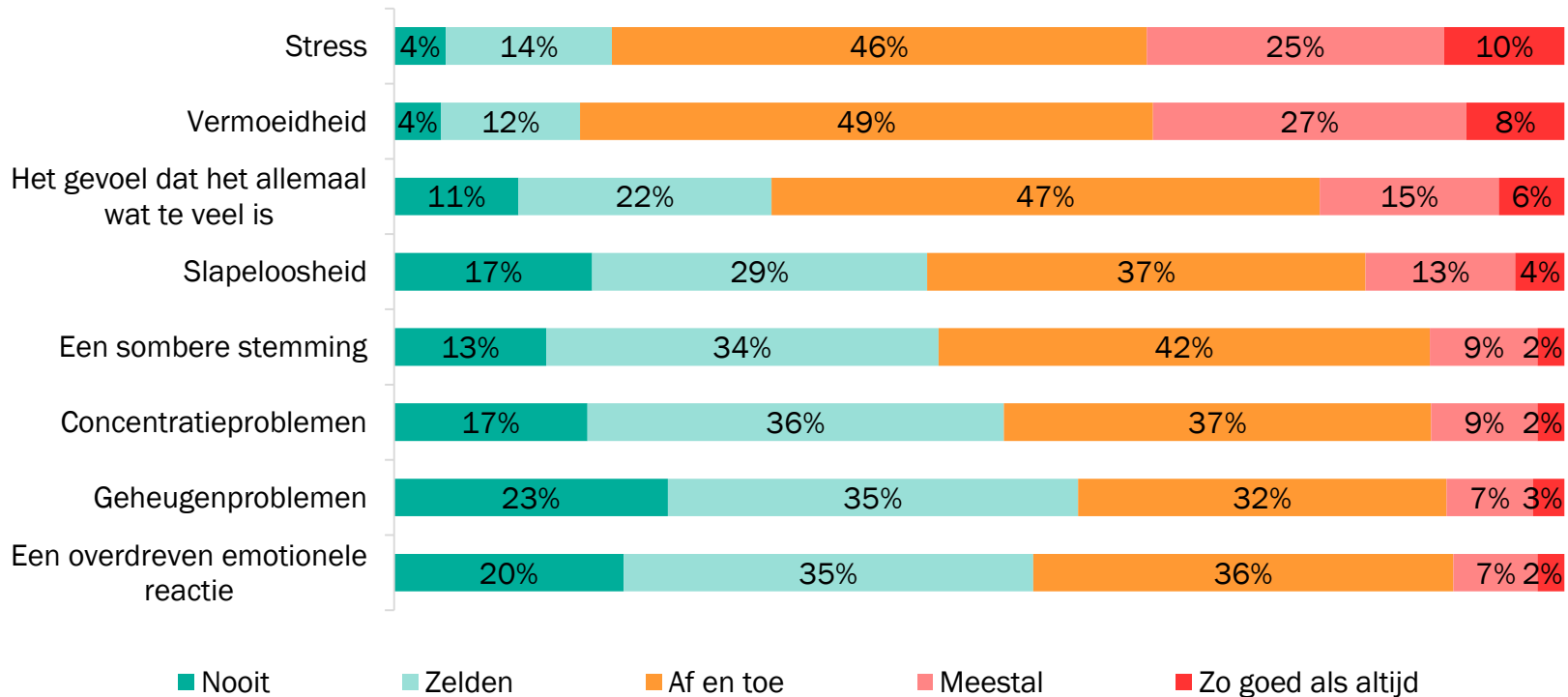
Filter: None

N= 1721

 Significant hoger
(betrouwbaarheid 95%)

1 op de 3 zelfstandigen heeft meestal tot altijd last van stress of vermoeidheid.

In welke mate heb je de afgelopen 3 maanden als gevolg van je werk als zelfstandige last gehad van onderstaande zaken?

De helft van de zelfstandigen zegt minstens regelmatig stress te ervaren op het werk.
Zelfstandigen met een éénmanszaak zeggen minder vaak stress te ervaren dan degenen met werknemers.

In welke mate heb je de afgelopen 3 maanden last gehad van stress op het werk?

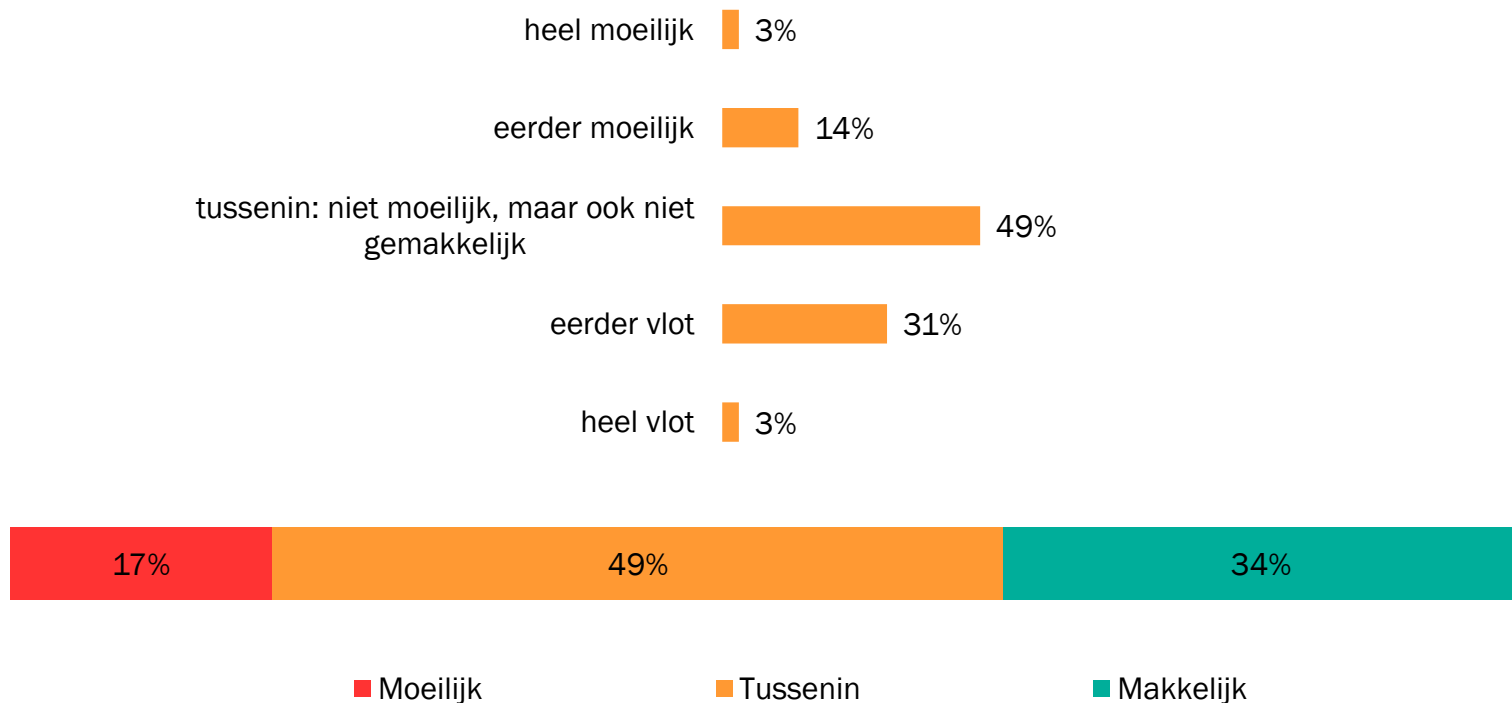
Zelfstandigen met een éénmanszaak rapporteren minder vaak stress dan degenen met werknemers.

In welke mate heb je de afgelopen 3 maanden last gehad van stress op het werk?

	Taal		Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?				Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?			
	Nederlands	Frans	0-4	5-6	7-8	9-10	éénmanszaak	2 tot 5	6 tot 10	Meer dan 10
Nooit	7,1%	9,9%	2,9%	3,6%	6,1%	16.5% A B C	9.7% B C	5,1%	2,9%	5,2%
Af en toe tot regelmatig	66,9%	64,5%	36,4%	54.6% A	73.6% A B	70.5% A B	70.5% C D	64,2%	55,1%	55,7%
Vaak tot altijd	26,0%	25,7%	60.7% B C D	41.8% C D	20.3% D	13,0%	19,8%	30.7% A	42.0% A	39.1% A

1 op de 6 zelfstandigen die wel eens stress ervaren, zegt moeilijk met de stress te zijn omgegaan.

Hoe goed heb je met die stress van de voorbije 3 maanden op het werk kunnen omgaan?

Filter: Niet nooit stress in de voorbije 3 maanden
N= 1591

 Significant hoger
(betrouwbaarheid 95%)

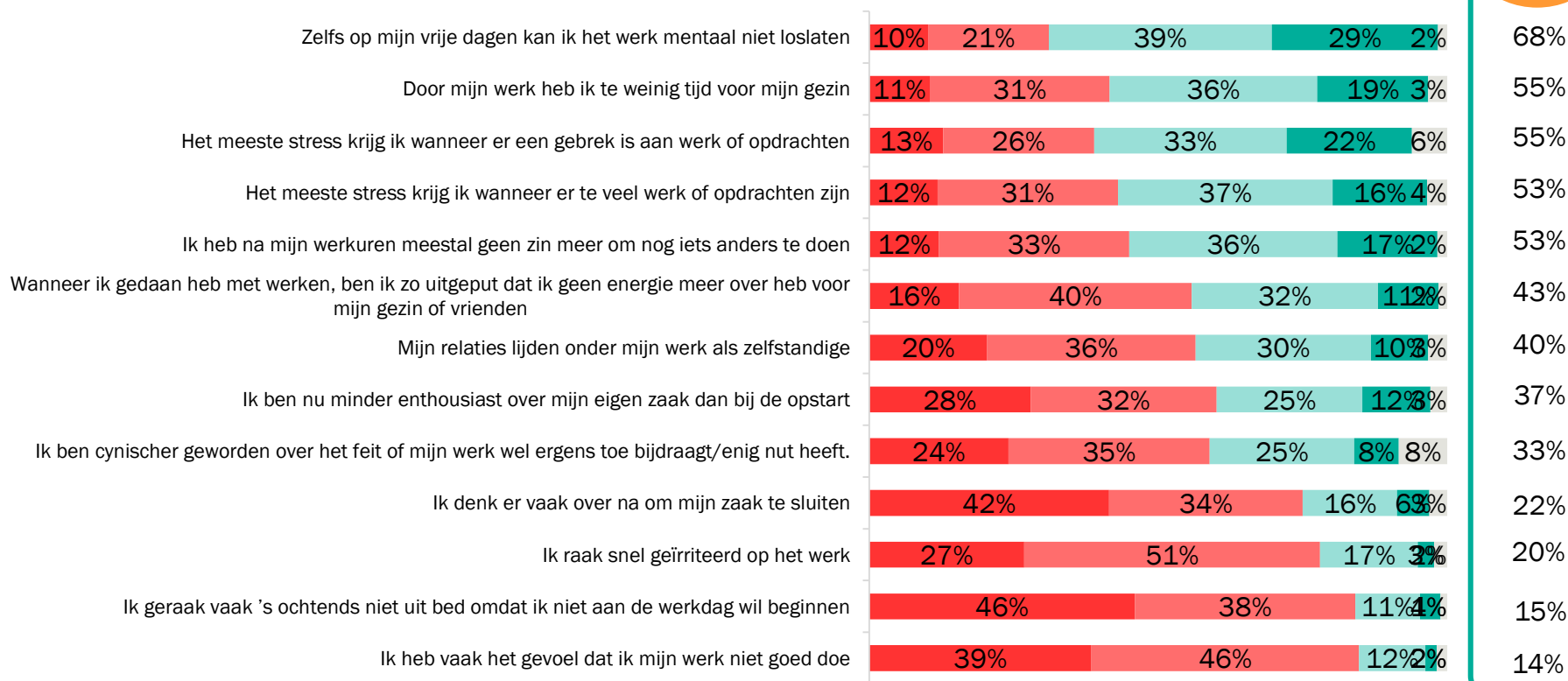
Nederlandstaligen zeggen vaker makkelijk met de stress te zijn omgegaan.

Hoe goed heb je met die stress van de voorbije 3 maanden op het werk kunnen omgaan?

	Taal		Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?				Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?			
	Nederlands	Frans	0-4	5-6	7-8	9-10	éénmanszaak	2 tot 5	6 tot 10	Meer dan 10
Moelijk	17,3%	17,9%	44.9% B C D	29.2% C D	12.7% D	6,6%	14,9%	20.8% A	21,6%	18,3%
Tussenin	46,8%	56.9% A	45,6%	52.5% D	52.7% D	33,2%	47,7%	48,2%	59,0%	44,0%
Makkelijk	35.9% B	25,2%	9,6%	18,3%	34.6% A B	60.2% A B C	37.5% C	31,0%	19,4%	37.6% C

**7 op de 10 zelfstandige kunnen zelfs op hun vrije dagen hun werk mentaal niet loslaten.
Meer dan de helft zegt te weinig tijd te hebben voor hun gezin.**

In welke mate gaat u akkoord met onderstaande uitspraken?

Akkoord

■ Helemaal niet akkoord ■ Eerder niet akkoord ■ Eerder wel akkoord ■ Helemaal akkoord ■ Geen mening

Filter: None

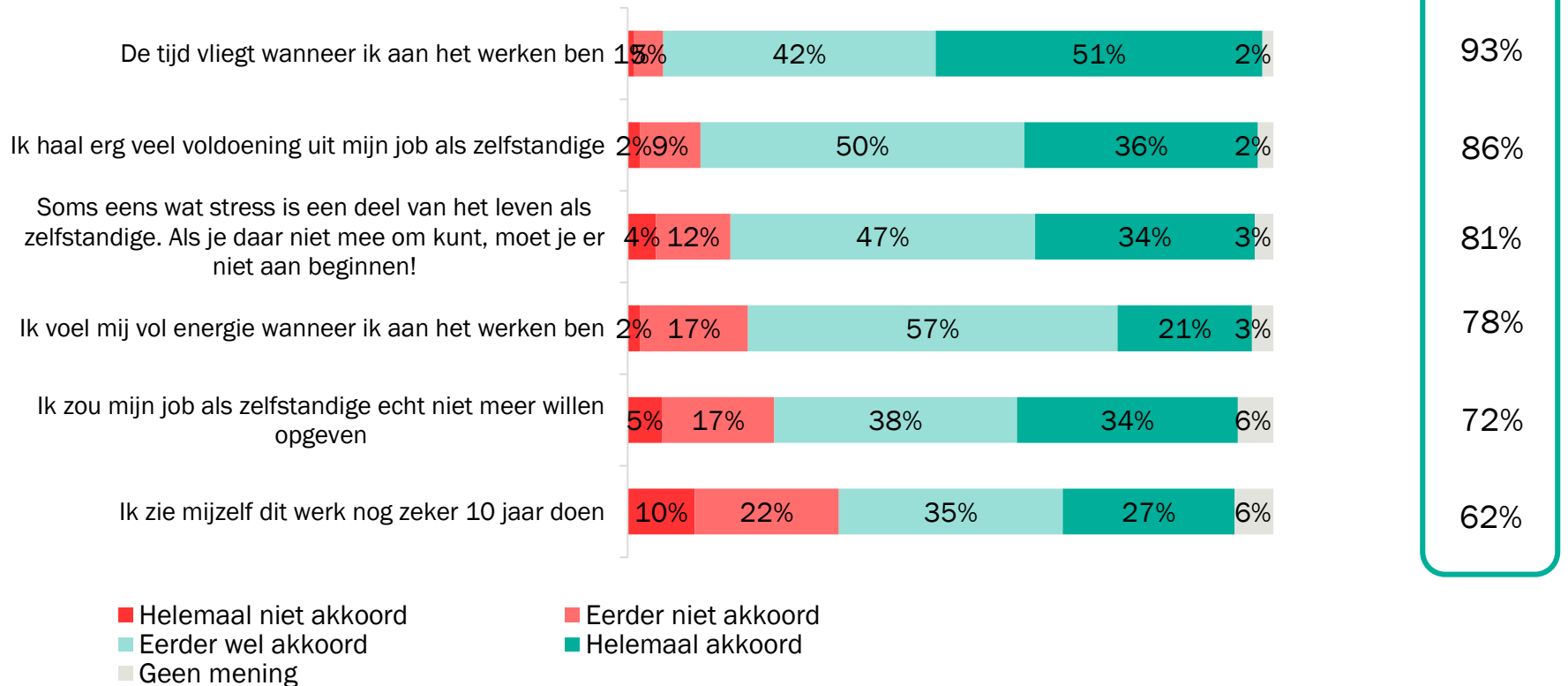
N= 1721

Significant hoger
(betrouwbaarheid 95%)

35

Bijna 9 op de 10 haalt veel voldoening uit hun job en stress... dat hoort er voor 8 op de 10 wel wat bij.

In welke mate gaat u akkoord met onderstaande uitspraken?

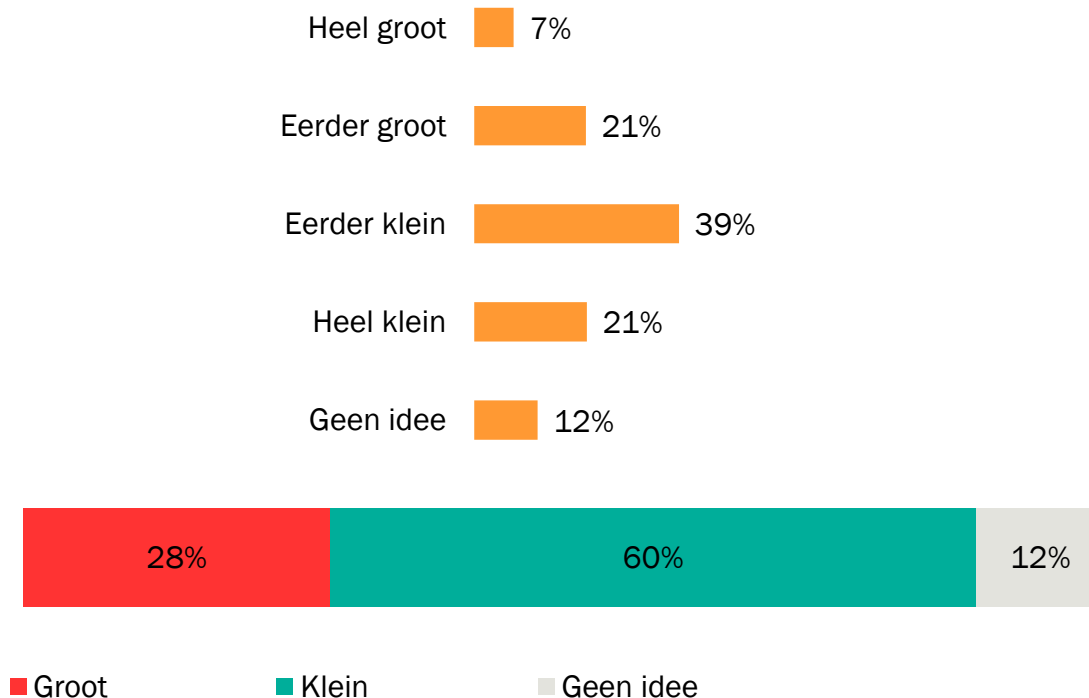
Filter: None

N= 1721

 Significant hoger
(betrouwbaarheid 95%)

3 op de 10 zelfstandigen schatten de kans op een burn-out in als groot.

Hoe groot schat je de kans in dat je ooit te kampen zal hebben met een burn-out?

Franstaligen schatten de kans op een burn-out vaker groot in dan Nederlandstaligen.
Zelfstandigen met een éénmanszaak schatten het risico op een burn-out vaker in als klein.

Hoe groot schat je de kans in dat je ooit te kampen zal hebben met een burn-out?

	Taal		Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?				Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?			
	Nederlands	Frans	0-4	5-6	7-8	9-10	éénmanszaak	2 tot 5	6 tot 10	Meer dan 10
Groot	26,9%	35.2% A	66.4% B C D	42.5% C D	23.0% D	14,5%	26,4%	29,5%	34,8%	32,2%
Klein	62.0% B	49,3%	22,9%	42.2% A	65.3% A B	76.0% A B C	63.9% B D	54,9%	54,3%	51,3%
Geen idee	11,2%	15.5% A	10,7%	15,4%	11,7%	9,5%	9,6%	15.7% A	10,9%	16,5%

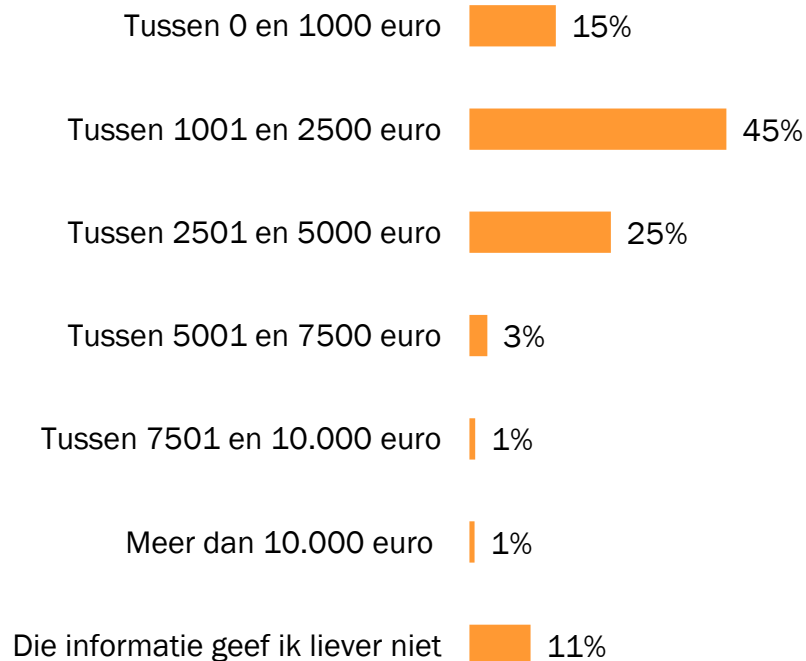
6 op de 10 zelfstandigen zouden zich bij een burn-out richten tot hun huisarts of hun partner, slechts 3% tot hun sociaal verzekeringsfonds.

Als je op een bepaald moment met de symptomen van burn-out zou geconfronteerd worden (ten gevolge van chronische stress, in een toestand van emotionele uitputting, je niet meer bekwaam voelen, en verminderde betrokkenheid in het werk), tot wie zou je je dan richten voor ondersteuning?

**Bijna de helft van de zelfstandigen zeggen tussen 1.000 en 2.500 netto euro te verdienen.
15% geeft aan maandelijks 1000 euro of minder te verdienen.**

Hoeveel levert je zelfstandige activiteit jou persoonlijk gemiddeld per maand netto op?

Zelfstandigen met een éénmanszaak zeggen vaker dan zelfstandigen met 6 tot 10 of meer dan 10 werknemers 1.000 euro of minder te verdienen.

Ontevreden zelfstandigen hebben vaker een inkomen lager dan 1000 euro.

Hoeveel levert je zelfstandige activiteit jou persoonlijk gemiddeld per maand netto op?

	Taal		Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?				Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?			
	Nederlands	Frans	0-4	5-6	7-8	9-10	éénmanszaak	2 tot 5	6 tot 10	Meer dan 10
Tussen 0 en 1000 euro	14,7%	16,4%	25.0% C D	23.9% C D	12,3%	9,8%	18.4% C D	13.8% D	5,8%	1,7%
Tussen 1001 en 2500 euro	45,4%	41,4%	50,7%	48,0%	45,0%	39,0%	44,5%	47,0%	43,5%	38,3%
Tussen 2501 en 5000 euro	24,6%	24,7%	12,9%	17,3%	26.6% A B	30.9% A B	21,6%	24,6%	38.4% A B	33.9% A
Tussen 5001 en 7500 euro	2,9%	4,3%	1,4%	2,6%	2,8%	4,9%	2,6%	3,0%	1,4%	10.4% B A C
Tussen 7501 en 10.000 euro	1,1%	1,0%	1,4%	0,3%	0,8%	2,3%	0,9%	0,8%	2,9%	0,9%
Meer dan 10.000 euro	0,7%	1,6%	0,0%	0,3%	1,1%	1,2%	0,6%	0,8%	0,7%	3.5% A
Die informatie geef ik liever niet	10,7%	10,5%	8,6%	7,5%	11,5%	11,8%	11,4%	10,0%	7,2%	11,3%

Filter: None

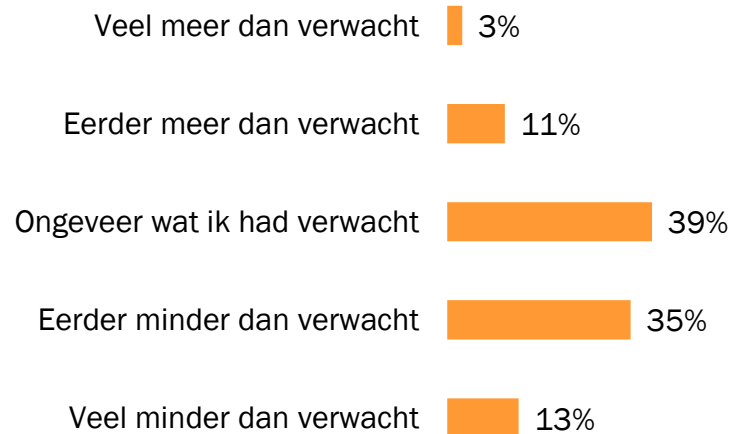
N= 1721

 Significant hoger (betrouwbaarheid 95%)

    41

De helft van de zelfstandigen zegt nu minder dan verwacht te verdienen.

Zijn je inkomsten nu meer of minder dan je verwacht had toen je begon als zelfstandige in hoofdberoep?

■ Meer dan verwacht ■ Ongeveer wat ik had verwacht ■ Minder dan verwacht

Franstaligen zeggen vaker dan Nederlandstaligen dat ze minder dan verwacht verdienen.

Zijn je inkomsten nu meer of minder dan je verwacht had toen je begon als zelfstandige in hoofdberoep?

	Taal		Hoe tevreden ben je op dit moment in het algemeen over je werk als zelfstandige?				Hoeveel werknemers had je in dienst (jezelf inbegrepen)?			
	Nederlands	Frans	0-4	5-6	7-8	9-10	éénmanszaak	2 tot 5	6 tot 10	Meer dan 10
Meer dan verwacht	13,7%	13,5%	7,9%	6,9%	13.1% B	23.7% A B C	12,0%	13,8%	14,5%	26.1% A B
Ongeveer wat ik had verwacht	39.7% B	32,9%	14,3%	20,6%	44.2% A B	48.8% A B	39,0%	35,6%	44,2%	40,0%
Minder dan verwacht	46,6%	53.6% A	77.9% C D	72.5% C D	42.7% D	27,5%	49.0% D	50.6% D	41,3%	33,9%

Conclusies

- De zelfstandigen vinden de sociale bescherming onvoldoende
- Grootste pluspunten aan zelfstandig zijn:
 - Eigen baas zijn
 - Doen wat je graag doet
- Grootste minpunten aan zelfstandig zijn:
 - Grote financiële onzekerheid
 - Administratieve lasten
- Veel stress en vermoeidheid bij zelfstandigen
- Desondanks, toch:
 - Hoge tevredenheid
 - Groot gevoel van competentie
 - Grote meerderheid zou opnieuw beginnen als zelfstandige

Lore Verhoogen
Research Coordinator
lore@ivox.be

Peter Klok
Researcher
marie@ivox.be

Hans Verhoeven
General Director
hans@ivox.be

iVOX
Engels Plein 35/01.01
3000 Leuven
+32 16 22 62 14

